

**CONCURSUL NAȚIONAL TRANSCURRICULAR DE LECTURĂ ȘI INTERPRETARE
„IONEL TEODOREANU”**

Ediția a XVIII-a, Iași, 16 -19 mai 2024

Clasa a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Total: 100 de puncte.
- Timp de lucru: 3 ore.

Subiectul I**70 de puncte****Citește cu atenție textele următoare, pentru a răspunde cerințelor formulate în continuare:****A. Lectura textului literar (40 de puncte):**

Acasă, la patru dimineața, nepotul dormea dus.

Doarme și la bunici. Dar de la patru dimineața somnul nepotului începe să zâmbească. Îl vede pe bunicul. O audă pe bunica, simte cum se aprind focurile rumenind noaptea cu câte-o gură de zori din fiecare sobă – și-n cet cu-n cetul somnul nepotului e parcă transparent. E somn și nu e somn. Știe că doarme, dar nu doarme. Motanul bunicului își isprăvește somnul pe canapeaua nepotului. Apoi vine ușurel ca o călugăriță mirosul de pâine, prăjită de bunica la gura sobei cu furculița cea lungă. Motanul pleacă mieunând: e ceasul alb al laptelui din farfurioară.

- Scoală-ți zic. Doar n-ai să dormi până poimâni.
- Bună dimineața, bunică. Sărut mâna.
- Cum poți să vorbești cu bunică-ta nespălat? Hait.

Deasupra ligheanului e o cromolitografie* cu cadru de lemn negru. Trei fetițe cu obraji dolofani și rumeni, una cu ochi albaștri, alta cu ochi castanii și alta cu ochi negri –sufală balonașe de săpun. În fiecare dimineață nepotul le trimite câte-un balonaș de săpun, în globul căruia s-aprind curcubee de aur. Și-n fiecare dimineață cele trei fetițe întineresc cu încă o dimineață.

Așa începe ziua la bunici: cu noaptea la ferestre, foc în sobe și lumini aprinse.

Seara, bunicii mănâncă la șase. Pe la șase fără cinci bunicul spune:

- Elencu, știi ceva? Hai să ne luăm de-o grijă.
- Hai, nu sta, se-n cruntă bunica la nepot; i s-a făcut foame lui bunicu-tău.

Bunicul mănâncă mai nimic: un ou fiert – bunicii știu și numele găinei, și ceasul când, și locul unde – ,câteva linguri de supă, și un măr crețesc, sau lapte cu orez.

Nici la masă, bunica n-are astâmpăr. Mereu se scoală cu șervetul în mână. Apoi către nepot:

- Unde mi-i șervetul?

Ca și cum nepotul i l-ar fi ascuns. Dar el e „cavaler” și trebuie să i-l aducă.

Ionel Teodoreanu, În casa bunicilor (1938)

***cromolitografie** – procedeu litografic prin care se tipăresc în serie desene în culori; desen, tablou sau portret obținut prin acest procedeu

1. Formulează două idei principale din textul dat. **5 puncte**
2. Precizează, într-un enunț, un indice de timp și unul de spațiu regăsite în textul citat. **5 puncte**
3. Prezintă o trăsătură a textului narativ, valorificând două exemple din fragmentul dat. **5 puncte**
4. Explică, în 50-70 de cuvinte, semnificația secvenței: *În fiecare dimineață nepotul le trimite câte-un balonaș de săpun, în globul căruia s-aprind curcubee de aur. Și-n fiecare dimineață cele trei fetițe întineresc cu încă o dimineață.* **5 puncte**
5. Care este, în opinia ta, rolul bunicilor în viața copiilor? Justifică-ți răspunsul, în 100-150 de cuvinte, referindu-te la textul suport. **20 de puncte**

B. Lectura textului nonliterar (30 de puncte):

Potrivit unui studiu realizat la Universitatea Oxford din Regatul Unit, copiii care au relații strânse cu bunicii tind să aibă mai puține probleme, atât din punct de vedere emoțional, cât și când vine vorba de comportamentul lor. În plus, copiii au mai puține dificultăți atunci când interacționează și mențin relații bune cu semenii. Finalizat de profesorul Ann Buchanan de la Departamentul de Politică Socială și Intervenție, studiul a chestionat peste 1.500 de copii și a arătat că implicarea intensă a bunicii în viața nepoților poate fi crucială în dezvoltarea unui copil. Mai mult, studiul a constatat că, în timp ce bunicile își asumă un rol puternic de îngrijire, bunicii devin mentori ai nepoților lor.

Kimberly Agresta, co-fondatorul grupului de psihoterapie Agresta de la Englewood, a observat beneficiile semnificative în a li se permite bunicii să fie mai implicați în viața copiilor. „Dacă părinții îi implică în mod regulat pe bunici în viața copilului lor, acesta poate dezvolta o apropiere emoțională reală față de bunic și poate începe să-și vadă bunicul ca o sursă de sprijin social puternic”, a declarat ea.

Lucia Popa, Copiii care petrec timp cu bunicii sunt mai în siguranță și mai fericiți. S-a dovedit științific, www.capital.ro

1. Notează, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare variantei corecte de răspuns.
Conțin diftong toate cuvintele din seria:
a) *studiu, emoțional, implicarea;*
b) *realizat, dezvoltarea, poate;*
c) *unui, copilului, ea;*
d) *crucială, apropiere, reală.* **5 puncte**
2. Construiește un enunț în care cuvântul *copil* să aibă sens figurat. **5 puncte**
3. Scrie câte un sinonim pentru sensul din context al următoarelor cuvinte: *studiu, dificultăți, a chestionat, puternic, mentori.* **5 puncte**
4. Transcrie din textul B un pronume reflexiv și un substantiv în cazul genitiv. **5 puncte**
5. Alcătuieste un enunț imperativ în care substantivul *părinți* să îndeplinească funcția sintactică de nume predicativ. **5 puncte**
6. Asociază textul B cu textul A, evidențiind o asemănare la nivelul conținutului. **5 puncte**

Subiectul al II-lea**20 de puncte**

Privește cu atenție tabloul *Bunica*, realizat de Gaetano Bellei*, apoi rezolvă următoarele sarcini de lucru:

1. Prezintă, în 80-100 de cuvinte, un detaliu cromatic sau de compoziție din tablou, utilizând cel puțin două procedee artistice învățate. **5 puncte**

2. Redactează o compunere narativă de minimum 200 de cuvinte, cu titlul ***Surpriză la bunici***, în care, valorificând sugestiile imaginii și ale textului literar dat, să prezinți o întâmplare inedită petrecută în casa bunicii.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a faptelor;
- adecvarea compunerii la cerință, prin valorificarea creativă a imaginii și a textului indicat;
- integrarea în text a cel puțin două personaje din imaginea dată;
- corelarea conținutului compunerii cu titlul;
- respectarea normelor de redactare și de exprimare scrisă. **15 puncte**

*Gaetano Bellei (1857-1922) – pictor realist italian

